

Oude kerk, 5 februari 2012

Voorganger: ds. G.J.A. Veening

Lezingen: Ezechiël 1:1-14 en Marcus 1:29-39

Preek:

Gemeente van onze Heer Jesus Christus.

Wie een sciencefictionfilm zou willen maken over buitenaardse wezens zou zich kunnen laten inspireren door het gedeelte uit Ezechiël dat vanmorgen gelezen is. Een stormwind, een wolkenmassa, vier wezens met elk vier gezichten, vuur erbij, je kunt er heel wat effecten bij doen. Het is misschien wel lastig om een en ander praktisch vorm te geven, maar goed, dat lost zich wel op. Het is wel een bijzonder verhaal, dat verhaal over Ezechiël die geroepen wordt om profeet te zijn, want daar draait het op uit, hij wordt geroepen. Het is wel een bijzonder verhaal, wat misschien ook niet direct heel mooi is. Bij de voorbereiding van deze dienst zei iemand dat dit gedeelte deed denken aan een nachtmerrie en zo kan het inderdaad overkomen. Het heeft iets geweldigs over zich, iets mysterieus, iets ongrijpbaars ook. Je zal maar Ezechiël heten en dit zo zien, dit zal maar over je komen, dit zal je maar overkomen. Vier wezens met elk vier gezichten, die alle kanten op kunnen en zich niet om hoeven te draaien. Wat moet je ermee? Past dit ook binnen ons thema, past dit ook binnen de bevrijding? Ik denk het wel. Want Ezechiël ziet dit niet voor niets. Het past binnen het feit dat hij geroepen wordt en zijn woorden klinken in de tijd van de ballingschap en ook in de ballingschap. Zijn woorden lopen uit op een nieuwe tijd, met een nieuwe stad, waarbij het volk weer in het land zal wonen dat hen is beloofd. Zijn woorden lopen daar op uit, al moet er eerst nog wel heel wat gezegd worden en heel wat dreigingen ook worden uitgesproken. De roeping van Ezechiël is op de lange termijn verbonden met vrijheid, met een bevrijd volk. En bij deze roeping is God aanwezig. Deze vreemde wezens, dit bijzondere viertal is op zijn minst op symbolische wijze verbonden met God, in ieder geval voor een deel. Ze hebben vier gezichten, dat van een mens, dat van een leeuw, dat van een stier, dat van een adelaar. In de bijbel, bij een aantal profeten, wordt God verbonden met een leeuw. Het brullen van een leeuw laat zich dan vergelijken met het spreken van God, spreken met gezag. God wordt soms vergeleken met een adelaar. Zoals een adelaar zijn jongen beschermt, zo beschermt God de mens. God staat ook niet los van de mens, de mens is naar zijn of haar beeld geschapen. Alleen de link tussen de stier en God is niet zo eenvoudig te leggen. Wel is het zo dat in Israël de stier, of de os zoals het in oudere vertalingen klinkt, een grote rol speelt bij bijvoorbeeld de landbouw. Deze wezens, deze vier wezens in dit visioen van Ezechiël wijzen op een manier naar God, God die ook de bevrijder is.

Bevrijding kent veel gezichten, nog veel meer dan vier. Bevrijding kent het gezicht van woorden, woorden van troost bijvoorbeeld. Bevrijding kan ook bestaan uit woorden van vermaning, soms moet je als mens wel heel duidelijk eerst de waarheid horen en ook inzien waarin je tekortschiet voordat je kunt veranderen. Bevrijding kent ook het gezicht van verandering, een andere weg gaan dan je gewend bent of was, een weg die meer bij je past, die je vrij laat zijn of die anderen vrij laat zijn. Bevrijding kent ook het gezicht van genezing. In het gedeelte uit Marcus komt regelmatig de term genezing voor. Jesus geneest mensen en bevrijdt ze op die manier. Hij drijft demonen uit, een bijzondere vorm van genezing, een bijzondere vorm van bevrijding. Het is ook opvallend dat er veel gebeurt in het donker. 's Avond laat toen de zon al was ondergegaan, toen het dus al donker was, een eerste begin van de nieuwe dag in het jodendom, dan brengen ze de zieken naar hem toe. In het duister zoekt men dus het licht. Bevrijding heeft ook het gezicht van licht, van licht in het donker. Bevrijding heeft ook het gezicht van hulp. Mensen brengen zieken naar hem toe, mensen spreken over zieken met hem zoals ze spreken over de schoonmoeder van Simon (die later Petrus genoemd wordt). Het is apart, dat we nergens iets lezen over de vrouw van Petrus, maar als je een schoonmoeder hebt, heb je ook een vrouw. Maar dit verder terzijde. Mensen brengen zieken naar Jesus toe, spreken met hem over een zieke, het gaat niet alleen over die zieken en over Jesus, het gaat ook over de mensen die een rol spelen. Bevrijding heeft soms ook het gezicht van hulp. Bevrijding heeft ook het gezicht van het goede nieuws dat gebracht wordt, zoals Jesus het goede nieuws brengt ook aan de dorpen in de omtrek, zoals hij daar verkondigt. Bevrijding hoort bij de lijn

van Jesus, hoort bij het zijn van God, mag horen bij deze wereld, bij de mensen, bij de mensheid. Bevrijding in de lijn van de mens die zichzelf bevrijdt, of die bevrijd wordt. Bevrijding door een medemens, bevrijding vanuit God en soms gaan die twee samen. Bovendien is het vaak zo dat degene die bevrijdt ook daarmee zelf vrij wordt.

Wij worden uitgedaagd om te leven als vrije mensen, vrij van schuld, vrij van alles dat ons bekneld. Wij worden daartoe uitgedaagd en opgeroepen. Dat begint met een eerste begin, misschien wel met het zien van een visioen, een beeld van mogelijkheden die voor ons ongedacht zijn of waren. Wij worden opgeroepen om te bevrijden. En het bevrijden van een medemens, of van medemensen heeft dus veel gezichten. Hulp is daar een van, ook hulp bij onderwijs, ook hulp bij het verbouwen van voedsel, dichtbij of verder weg. Ook hulp aan kinderen die anders in goudmijnen zouden moeten werken.

Wij worden uitgedaagd om niet zomaar ons lot te accepteren als dat ons gevangen houdt. We worden uitgedaagd om niet zomaar het lot van een ander te accepteren als dat die ander gevangen houdt. Een visioen dringt zich op, een visioen van vrede, dat al sinds mensenheugenis is, een visioen waarin mensen vrij zijn, elkaar bevrijden tot een leven in volle glorie, een leven met volle teugen, een leven in Gods ogen, een leven zoals het God voor ogen stond en staat. Wij worden uitgedaagd om te leven. Dat is het goede nieuws, dat is het evangelie.

Amen.